

O levických husiach

Ďalšia povest' súvisiaca s Levickým hradom má svoje korene v období, keď sa turecký sultán rozhodol podrobiť si neveriacich v Európe od Dunaja až po Rýn. Slávny chýr o levických vykrmených husiach a voňavých štvrtkách, lebo o tých bude reč, doletel nielen k pašovi do Budína, ale aj starí veteráni v Istanbule si na ne s obľubou spomínali. Ťažké časy padli na Levice, keď spolu s hradom padli na krátky čas do rúk mohamedánom. V hradných komnatách sa uvelebil Mehmed-beg, aby odtiaľ spravoval novozriadený Levický sandžak. V Tekovskej stolici sa naučil aj víno piť, aj mastné pochúťky jesť. A najviac mu chutila práve chrumkavá husacinka. Niet sa teda čo diviť, že beg od Levičanov nežiadal ako daň tučných baranov, ani telce, ale práve vykrmené húsky. Práve preto vydal nasledovný rozkaz: „Nech mi päťdesiat najkrajších levických panien prinesie na hrad päťdesiat najkrajších husí!“ Dúfal v dupľované potešenie – hydinu do kuchyne a dievčatá do háremu. Panny aj husi čakal teda nepekný osud a to Levičania nehodlali nechať len tak. Napriek rozkazu schválne vybrali vtáky ešte nevykrmené, ktoré ľahko vzlietnu. Navyše dali každej deve do košíka s húskou dýku. Keď potom prišli na hrad, pohania sa na ne nedokázali vynadávať, z hradieb schádzali, bojové postavenia na vežiach opúšťali, delá nechali nenabité, háky nerozžeravené, kopije o stenu opreté. Levické krásavice si všimli, ako im sliny tečú, okále na ne vyvaľujú a vošla do nich strašná zlosť. Richtárova dcéra Ilonka hrozne vykrikla, vytiahla z košíka dýku a Mehmed-bega, ktorý sa jej chystal zmocniť, bodla rovno do srdca! To bolo znamením aj pre ostatné dievčatá, ktoré povypúšťali z košov husi na zaskočených Turkov a bodali násilníkov hlava-nehlava. Janičiari boli smrťou veliteľa a celou situáciou takí zaskočení, že vôbec nevedeli, čo majú robiť. Či šablami husi ťať, či utekať ku kanónom a na ženy strieľať. Všeobecný rozruch a hurhaj bol signálom pre levických mužov a mládencov ukrytých pod hradom. Drúkmi vyvalili bránu, preliezli hradby, ktoré nik nechránil a vtrhli na nádvorie, kde sa pustili do zaskočených Turkov. Veru len málo sa ich dostalo von z mesta a aj tí utekali, akoby im horelo za pätami! Ktovie, čo povedali pašovi v Budíne. Zrejme sa mu nepochválili, že ich z takého strategického postavenia vyprášili neveriace ženy, ešte k tomu nezahalené! To sa už nedozvieme. Aj sa chvíľu uvažovalo nad možnosťou, že by sa na pamiatku tejto hrdinskej udalosti mala dať do mestského erbu hus. Nakoniec sa však usúdilo, že levica, ktorá bude navždy pripomínať bojovnosť levických dievčat, bude predsa len dôstojnejšia. Lebo ono v erbe sme mali najskôr levicu a nie leva. Až keď sa časom na pôvodné udalosti zabudlo, zmenila aj naša levica pohlavie a pramáľovali jej hrivu. Lev by tam byť ani nemohol, keďže ten sa po levickom chotári potuloval naposledy pred Potopou sveta. Odvtedy sa o Levičankách hovorilo ako o najstatočnejších ženách v ríši. A dlhý čas si dávali mládenci na ne dobrý pozor a ak niektorú z nich stretli s košíkom v ruke, zďaleka ju obchádzali!

Spracované podľa: Melicher, Jozef: Tekovské povesti